

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
מועד הבחינה: ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מספר השאלון: קיץ תשע"ג, 2013
206,002102

תנ"ך

לבתי ספר דתיים

יחידת לימוד אחת לכיתה י"א בלבד
לנבחנים המשלימים ל-3 יח"ל

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	—	תורה	—	(20x3)	—	60 נקודות
פרק שני	—	נביאים, כתובים	—	(20x2)	—	40 נקודות
	—	סה"כ	—		—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים.

ד. הוראות מיוחדות: העתקה של פסוקים או של דברי הפרשן בלבד לא תתקבל כתשובה.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

פרק ראשון — תורה (60 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על שלוש מהשאלות 1-5 (לכל שאלה — 20 נקודות).

1. בראשית, פרקים ב'-ד'

א. עיין בפרק ג', פסוקים י"ד-כ"ד.

(1) חייהם של האישה, האדם והנחש השתנו בעקבות חטאם.

ציין שני הבדלים בין חיי כל אחד מהם לפני החטא ובין חיי כל אחד מהם לאחר החטא (סך-הכול — שישה הבדלים).

(2) ציין שתי נקודות דמיון בין עונשו של אדם המתואר ב**פרק ג'**, פסוקים י"ז-י"ט

ובין עונשו של קין המתואר ב**פרק ד'**, פסוקים י"א-י"ב שלפניך:

"וַיֵּצֵא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָהּ אֶת פִּיהָ לִקְחֹת אֶת דְּמֵי אָחִיהָ מִיָּדָהּ.

כִּי תַעֲבֹד אֶת הָאָדָמָה לֹא תִסֹּף תֵּת כֹּחָהּ לָךְ נָע וְנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ".

ב. "וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא נָתַתָּה לִּי מִן הָעֵץ וְאָכַל" (פרק ג', פסוק י"ב).

רש"י: "אשר נתת עמדי - כאן כפר בטובה".

רמב"ן: "האישה אשר אתה בכבודך נתת אותה לי לעזר, היא נתנה לי מן העץ, והייתי חושב שכל

אשר תאמר אליי יהיה לי לעזר ולהועיל".

כיצד רש"י מסביר את תשובת אדם לה' בפסוק י"ב, וכיצד רמב"ן מסביר אותה?

2. בראשית, פרק ט"ו

א. "אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה" (פסוק א').

רש"י: "אחר שנעשה לו נס זה שהרג את המלכים, והיה דואג ואומר שמא קיבלתי שכר על כל צדקותיי".

(1) לאילו מלכים רש"י מתכוון?

(2) על פי רש"י, ממה חשש אברהם?

ב. עיין בפסוקים ב'-י"ב.

(1) ממה חשש אברהם על פי דבריו לה' בפסוקים ב'-ו', וכיצד ביטל ה' את חששו?

(2) ממה חשש אברהם על פי דבריו לה' בפסוקים ח'-י"ב, וכיצד ביטל ה' את חששו?

3. בראשית, פרק כ"ב

א. (1) עיין בפסוקים ב'-ח'.

ציין שלושה מעשים שאברהם עשה בתגובה על דברי ה' אליו בפסוק ב',

והסבר מה אפשר ללמוד ממעשים אלה על אברהם.

(2) מהי המטרה של עקדת יצחק, מבחינת הדורות הבאים? ענה על פי פירוש שלמדת.

ב. (1) עיין בפסוקים ט"ו-י"ח.

ציין שלוש מההבטחות שה' מבטיח לאברהם בפסוקים אלה.(2) רמב"ן (פסוק ט"ז): "יען עשית את הדבר הזה" - ... הובטח שלא יגרום שום חטא שְׂיִכְלָה

זרעו (= שום חטא שיחטאו בני אברהם לא יביא להשמדתם) או שיפול ביד אויביו ולא יקום".

מהי ההבטחה שרמב"ן מוסיף על ההבטחות שבפסוקים?4. בראשית, פרק מ"ב

א. (1) עיין בפסוקים י"ב-י"ד.

בכור שור (פסוק י"ד): "... שאתם אומרים שנגנב לכם אחד, אין זה כי אם עלילה, שאתם

רוצים לתור את הארץ, ותאמרו: אחינו אנו מבקשים!"

לפי בכור שור, כיצד ביסס יוסף את האשמת האחים בריגול על דבריהם בפסוק י"ג?

(2) עיין בפסוקים כ"א-כ"ד.

"וַיִּסַּב מֵעֲלֵיהֶם וַיִּבֶן" (פסוק כ"ד).

אילו מילים בדברי האחים גרמו ליוסף לבכות?

ב. עיין בפסוקים כ"ט-ל"ד.

(1) בפסוקים אלה אחי יוסף מספרים לאביהם את שהתרחש במצרים, אולם בסיפורם הם

משנים כמה מהפרטים.

עיין בפסוק כ' ובפסוק ל"ד וציין שני פרטים ששינו האחים בסיפורם.(2) רמב"ן (פסוק ל"ד): "שינו לו בדבר מפני השלום כדי שישמע אליהם לשלח אתם בנימין".

כיצד רמב"ן מסביר את ההבדלים בין פסוק כ' לפסוק ל"ד?

5. בראשית, פרק מ"ד

א. עיין בפסוקים ו'-ט"ז.

(1) באיזה טיעון ניסו האחים לשכנע את יוסף שלא הם גנבו את הגביע?

(2) כיצד הגיבו האחים על מציאת הגביע בשק של בנימין?

ב. (1) עיין בפסוק ט"ז.

ספורנו: "הא-לקים מצא את עון עבדיך" - לא בשביל זה אנו נענשים, שלא חטאנו בזה כלל,

אלא בשביל עוון שעשינו לימים ראשונים (=בעבר הרחוק) רצה הא-ל להענישנו".

לפי ספורנו, מהו העוון שיהודה מודה בו בדבריו?

(2) עיין בפסוקים י"ח-ל"ד.

כתוב שני נימוקים שבאמצעותם ניסה יהודה לשכנע את יוסף לשחרר את בנימין.

◀ המשך בעמוד 5

פרק שני — נביאים, כתובים (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על שתיים מהשאלות 6-8 (לכל שאלה — 20 נקודות).

6. מלכים א, פרק כ"ב

א. עיין בפסוקים א'-ז'.

(1) מיהו מלך ישראל המוזכר בפרק, ולשם מה הוא ביקש את עזרת יהושפט מלך יהודה?

(2) עיין בפסוק ז'.

רש"י: "מקובלני אין שני נביאים מתנבאים בלשון אחד, ואלה כולם לשון אחד אומרים".

לפי רש"י, הסבר מדוע ביקש יהושפט לשמוע נבואה של נביא נוסף.

ב. (1) עיין בפסוקים י"א-כ"ג.

מה ניבא צדקיה בן כנענה, ומה ניבא מיכיהו בן ימלה?

כיצד ניסה כל אחד מהם לשכנע את מלך ישראל באמתות נבואתו?

(2) "וַיִּלְקְאוּ הַכְּלָבִים אֶת דָּמוֹ... כְּדָבַר ה' אֲשֶׁר דִּבֶּר" (פסוק ל"ח).

בפי מי שם ה' את דברי הנבואה האלה, ובעקבות איזה אירוע נאמרה הנבואה?

7. ישעיה, פרק ב'

א. (1) עיין בפסוקים ב'-ד'.

על פי פסוקים אלה, ציין שלושה דברים שיתרחשו באחרית הימים.

(2) עיין בפסוקים ז'-י"א.

על פי פסוקים אלה, מה גורם לגאוות האדם?

ב. עיין בפסוקים ט'-כ"ב.

(1) הסבר את המושג "יום ה'".

ציין שתי תוצאות של יום ה', על פי פסוקים י"ז-כ"ב.

(2) עונשם של החוטאים ב"יום ה' " יהיה "מידה כנגד מידה" לחטאם.

הוכח זאת מלשון הפסוקים.

8. תהלים, מזמור י"ט

א. המזמור נחלק לשלושה חלקים: פסוקים א'-ז'; פסוקים ח'-י"א; פסוקים י"ב-ט"ו.

(1) מהו הנושא של כל אחד מהחלקים האלה?

(2) רד"ק (פסוק ח'): "... כמו שהשמים והשמש מעידים ומספרים על כבוד הא-ל ועל חכמתו, כן

התורה והמצוות... ועוד... כמו שהשמים והשמש מועילים לעולם... כן התורה".

הסבר את הקשר בין החלק הראשון לחלק השני במזמור, לפי שני הפירושים של רד"ק.

(3) הסבר את הקשר בין החלק השני לחלק השלישי במזמור לפי פירוש שלמדת.

ב. "יְהִי לְרָצוֹן אֱמֹרֵי פִי וְהִגִּיֵּן לִבִּי לְפָנֶיךָ" (פסוק ט"ו).

"אמר רבי יהודה... הואיל ולא אָמְרוּ דוד אלא לאחר שמונה־עשרה פרשיות (=מזמורים), לפיכך

תקינו (=קבעו) רבנן לאחר שמונה־עשרה ברכות" (תלמוד בבלי, מסכת ברכות, דף ט' ע"ב).

הסבר, על פי תוכן המזמור, מדוע קבעו חכמים לומר את פסוק ט"ו בסוף תפילת עמידה.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך